

THE MUSICAL BY ODESA AUTHORS «QUEEN OLHA» AS A MODERN VERSION OF SPREADING UKRAINIAN CULTURE

Rudyi Denys – first-year PhD student Department of Art Studies and General Humanities
International Humanitarian University, Odesa, Ukraine

The article is dedicated to the review of contemporary Ukrainian musical-theatrical culture as a sphere of active directorial experimentation and the search for meaningful dominants in the national artistic space of the 21st century. Among the genre-stylistic variety of models of musical-theatrical performances in mass culture, the musical remains the most demanded and popular form in the contemporary sociocultural context, thanks to its synthetic nature and inexhaustible potential. The author highlights some aspects of the development of the domestic musical in the modern musical-theatrical field and the specifics of its interpretation in the Ukrainian context. Using the example of the Odesa production of the musical «Queen Olha» (2023), the article reveals the development trends of the domestic musical in the 21st century and defines the significance of this genre as a carrier of unique national models and an effective form of preserving and promoting cultural values in the modern world.

Key words: musical-theatrical culture, musical theater, musical, musical «Queen Olha».

UDC 782.1

THE MUSICAL BY ODESA AUTHORS «QUEEN OLHA» AS A MODERN VERSION OF SPREADING UKRAINIAN CULTURE

Rudyi Denys – first-year PhD student Department of Art Studies and General Humanities
International Humanitarian University, Odesa, Ukraine

Statement of the problem. The development of musical-theatrical art in the early 21st century is characterized by the dominance of the genre – the musical. The number of productions and popularity once again confirm that the musical not only has not exhausted its potential as a synthetic multi-genre model of contemporary musical theater, but certainly has great prospects for its development, which determines the relevance of the stated topic.

The purpose of the article is to review the main trends in the development and established traditions of the Ukrainian musical in the 21st century, as well as to represent the personalities of contemporary authors of this genre through the example of the musical «Queen Olha».

The methodological basis for this research includes the following approaches: the historical-cultural approach, which allowed for the identification of the specific development of contemporary musical-theatrical culture during the specified period. The key methods employed were descriptive and comparative analysis.

Results. The musical «Queen Olha», which premiered on August 30, 2023, at the Odesa Academic Theater of Musical Comedy named after M. Vodyanyi, became a landmark event in the modern musical and theatrical culture of Odesa and Ukraine as a whole. Using the example of the musical, the authors set themselves the task of not only creating a commercial performance but also creating a Ukrainian product that reproduces its own unique national color, based on national history, the Ukrainian language, and Ukrainian musical heritage.

Undoubtedly, the musical «Queen Olha» correlating with the contemporary social context and combining traditional and innovative approaches, is a large-scale project that accumulates the key trends of modern non-academic musical culture.

The practical significance. The practical value of the work lies in the possibility of using materials in the courses «Musical cultural studies», «History of Contemporary Musical Theater».

Key words: musical and theatrical culture, musical theater, musical, musical «Queen Olha».

Надійшла до редакції 22.05.2024 р.

УДК 792.82(477) «195/199»

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ : ВПЛИВ МОЛДОВСЬКОЇ ТАНЦЮВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ НА ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

Тимчула Андрій Васильович – кандидат мистецтвознавства, старший викладач,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ,
<https://orcid.org/0000-0002-8287-6852>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v48i.784>
tancor11@ukr.net

Яценко Ольга Леонідівна – заслужена артистка України, доцент кафедри,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ,
<https://orcid.org/0000-0001-9809-4284>
zhemchuzhna@ukr.net

Розглянуто аспект транскультурних процесів, що відбуваються в народно-сценічній хореографії на сучасному етапі. Досліджено особливості впливу молдовської танцювальної культури на хореографічне мистецтво в Україні крізь призму особливостей транскультуралізму народно-сценічної хореографії.

Проаналізовано хореографічні постановки, представлені у репертуарі українських народних ансамблів танцю і констатовано, що звернення сучасних хореографів-постановників до молдавської танцювальної культури відбувається в кількох напрямках: створення хореографічних композицій з використанням окремих елементів, характерних для лексики українського та молдавського народного танцю; постановка народно-сценічних композицій, що повністю базуються на лексикі молдавського народного танцю, авторські хореографічні композиції, в яких постановниками репрезентовано унікальні сучасні стилізації автентичного молдавського фольклорного танцю в поєднанні з елементами різних стилів хореографічного мистецтва. Розглянуто діяльність народних танцювальних колективів молдавського етносу України та виявлено їх внесок у розвиток міжкультурної взаємодії.

Ключові слова: народно-сценічна хореографія, народний танець, молдавська танцювальна культура, транскультуралізм, хореографічне мистецтво, танцювальна лексика.

Актуальність дослідження. Народно-сценічна хореографія, джерелами якої є танцювальний фольклор, що століттями акумулював у собі риси зокрема й сусідніх національних танцювальних культур, а в процесі формування безпосередньо народно-сценічних форм – елементи класичної хореографії, на сучасному етапі, внаслідок міжкультурних впливів та глобалізації, набуває нових специфічних рис.

Ключем до розуміння особливостей народно-сценічної хореографії в контексті проблематики впливу сусідніх культур, може стати сучасне розуміння транскультури або транскультуралізму – здатності до існування в різних культурах та встановлення між ними взаємозбагачуючих зв'язків. Це надає нові концепції для дослідження розвитку народно-сценічної хореографії на сучасному етапі, зокрема підкреслює взаємозалежність автентичної танцювальної естетики з концептуальними зрушеннями, що відбуваються в світовій філософії перших десятиліть XXI ст.

Теоретизація впливу молдавської танцювальної культури на розвиток української народно-сценічної хореографії може розширити розуміння специфічних модальностей художньо-естетичного впливу народно-сценічного танцю.

Останні дослідження та публікації засвідчують посилення наукового інтересу українських науковців до різних аспектів народно-сценічної хореографії. Підтвердженням цього є значний масив праць мистецтвознавчого та культурологічного характеру О. Бігус [1], О. Квецко [6], С. Куценка [8], Л. Щур [11; 12] та ін. Основоположними теоретичними працями, що стали підґрунтям для подальших наукових досліджень української народно-сценічної хореографії є праці К. Василенка «Український танець» [2], А. Гуменюка [3], Є. Зайцева [5]. Окрему увагу звернено на проблему взаємовпливу культур різних народів та ідентифікаційні особливості народного танцю (Т. Медвідь) [9] та ін. Проте проблематика впливу молдавської танцювальної культури та хореографічне мистецтво в Україні наразі лишається недостатньо дослідженою.

Мета дослідження – виявити вплив молдавської танцювальної культури на українське хореографічне мистецтво крізь призму особливостей транскультурних процесів народно-сценічної хореографії.

Методи дослідження. Застосовано міждисциплінарний підхід, відповідно до якого залучено як загальнонаукові (метод аналізу та синтезу, історичний, системний, порівняльний метод та ін.), так і спеціально наукові (культурологічні і мистецтвознавчі) методи дослідження (культурологічний жанрово-стилістичний, мистецтвознавчого аналізу та ін.).

Виклад основного матеріалу дослідження. Народна танцювальна культура в Україні розвивалася в унікальному просторі, що включає чимало різноманітних культурних пластів. Їх перетин зумовив специфіку формування та розвитку лексики народного, а в XX – початку XXI ст. народно-сценічного танцю.

У контексті специфіки теми статті, вплив молдавської танцювальної культури на хореографічне мистецтво в Україні розглядаємо крізь призму феномену транскультурації.

Транскультурація (*transculturación*) передбачає «охоплення або комбінування елементів більше ніж однією культури» [14; 650], генерування дифузійних процесів культурних ідентичностей в процесі перетину меж різних культур та їх подальшу асиміляцію. Такий підхід передбачає дослідження впливу молдавської танцювальної культури на формування українського народного танцю (в першу чергу, на території українсько-молдавського порубіжжя і сусідніх областей) в історичній ретроспективі; аналіз особливостей використання лексики молдавського народного танцю в сучасних постановках народно-сценічної хореографії українських танцювальних колективів; розгляд діяльності народних танцювальних колективів молдавського етносу України – їхні композиції можна позиціювати як сценічні твори хореографів-постановників молдавського походження, які народилися в Україні або емігрували в Україну. Тобто їх хореографічні постановки створені завдяки чуттєвості авторів, що розвивається у них як реакція на життя в Україні та як її інтерпретація.

Своєрідність танцювальної лексики українського народно-сценічного танцю, що безпосередньо пов'язана з народною культурою, формувалася протягом багатьох десятиліть під впливом багатьох сусідніх культур – польської, словацької, угорської, румунської та молдавської. Тривалі близькі взаємозв'язки українців та молдаван помітно вплинули на формування і розвиток лексики народного танцю і як наслідок – на особливості народно-сценічної хореографії.

І. Дерде, досліджуючи музично-пісенну творчість як фактор взаємовпливу у духовній культурі молдаван та українців стверджує, що найбільше вплив молдавської культури спостерігається в культурі гуцулів, що населяють Буковинський регіон [4; 136]. У контексті народної танцювальної культури доцільно говорити про вплив молдавського танцювального фольклору на народні танці Одещини та Західного Поділля (території Тернопільської, Хмельницької та Вінницької обл.). Водночас найбільшого взаємовпливу зазнали звичайно народні танцювальні практики населення українського-молдавського порубіжжя.

Молдавська народна хореографія репрезентує окремі елементи прадавніх танцювальних традицій, зберігаючи своєрідність первісних кругових та античних танців, є репрезентантом традиційних занять, таких як хліборобство (наприклад, танець «Коаса», «Сисияк»), скотарства танець «Чобеняска»), садівництва та виноградарства (танець «Поама» та ін.), а також календарної і ритуальної обрядовості. Одним із найвідоміших молдавських народних танців, в якому відтворено типові лексичні елементи – простий крок з підскоком як основний хід, стрімкий рух, використання синкопованих комбінацій як закінчення польотних бокових кроків та ін., є «Молдовеняска», перші згадки про який датуються серединою XIX ст. [2; 268.] Не менш популярними вважаються танці «Маріца», «Сфределуш», «Оляндра», «Хора», «Букурія», «Жок» та ін., які дослідники умовно поділяють на обрядові, побутові та сюжетні [7].

Дослідники, наголошуючи на багатьох спільних рисах у хореографії українського та молдавського народів, наводять як приклад побутування у Молдавії гопакула, коломийки, войницьких (гайдуцьких) танців, що нагадують гуцульські героїчні танці. Спорідненість характерна і для композиційних особливостей, малюнку (наприклад, в танцях «Жокул Ферарилор» і подільський танець ковалів, «Чабанаш» і буковинський чабанський танець) та лексики: присядки без виворітних колін, «м'ячики» – присядки без винесення ноги вперед, «різновиди бокових доріжок-ходів із викиданням робочої ноги, доріжки плетені, подвійні удари, удари з поворотом, хід з каблука на всю стопу» [2; 278-279], вертикальні рухи тулубом, положення рук у парах та трійках в танцях «Оляндра», «Поама» та «Коряк».

На сучасному етапі народно-сценічна хореографія в Україні розвивається в контексті канонів, сформованих в національній танцювальній культурі. Окремі елементи молдавської хореографічної культури широко представлені в діяльності танцювальних колективів не лише Одеської, Вінницької, Хмельницької та Тернопільської області, а й всіх регіонів України. На основі мистецтвознавчого аналізу представлених у репертуарі народних ансамблів танцю хореографічних постановок, можна констатувати, що звернення сучасних хореографів-постановників до молдавської танцювальної культури відбувається в кількох напрямках:

- створення хореографічних композицій з використанням окремих елементів, характерних для лексики українського та молдавського народного танцю;

- постановка народно-сценічних композицій, що повністю базуються на лексичі молдавського народного танцю, наприклад, «Молдовеняска», «Чабанаш», «Молдавський танець» (постановник В. Шугалов, Народний художній колектив ансамбль народного танцю «Радість, м. Луцьк»; постановник А. Поліщук, народний танцювальний ансамбль «Червона калина», Тернопільський Палац культури «Березіль» ім. Леся Курбаса), «Молдавська рапсодія», «Молдавський танцювальна сюїта» (постановка Л. Сидорчука, Заслужений Академічний Буковинський ансамбль пісні і танцю), «Вінтума», «Сирба» (Народний аматорський ансамбль танцю «Кам'янчанка», Кам'янець-Подільський) та ін.; ці постановки, зазвичай, здійснюються до офіційних заходів, конкурсних та фестивальних виступів, Днів молдавської культури в Україні);

- авторські хореографічні композиції, в яких постановниками репрезентовано унікальні сучасні стилізації автентичного молдавського фольклорного танцю в поєднанні з елементами різних стилів хореографічного мистецтва. Ці постановки характеризуються іншим рівнем художнього узагальнення, цілісністю художньо-естетичного задуму та його втілення на рівні драматургії і формотворення, хореографічних інтонаційних та тематичних зв'язків, складним синтезом лексичних систем.

Варто зазначити, що становлення нового рівня народно-сценічної хореографії кожного разу реалізується через рішення основоположних проблем: переломлення національних танцювальних традицій в контексті канонів, сформованих в сучасній культурі. Це передбачає, по-перше, пошук точок дотику між танцювальною лексикою та засобами хореографічної виразності, характерними для

народно-сценічної хореографії зокрема та хореографічного мистецтва загалом, а по-друге, аналіз механізму дифузійних процесів, властивих конкретній національній культурі.

Окрему увагу в контексті транскультурних процесів народно-сценічної хореографії в Україні привертає діяльність народних ансамблів танцю молдовського етносу, що проживає в районах українсько-молдовського етнічного прикордоння на Буковині та Бессарабії. За даними Національного інституту стратегічних досліджень станом на середину 2010-х рр. молдовани – третя за чисельністю етнічна група в Україні (понад 258.000 осіб), більша частина якої проживає на території Одеської (Ізмаїльський, Ренійський, Саратський, Котовський, Тарутинський та Ананівський райони) та Чернівецької областей (Новоселицький, Хотинський, Глибоцький райони) [10]. З розвитком народно-сценічної хореографії відбувається рух від нефіксованих багатоваріантних взірців молдавського народного танцю до точних, фіксованих; від присвяченого певним подіям побутування жанрів танцювального молдавського фольклору, до їх вільного використання; від сакрально значущих танцювальних форм (зокрема у ритуальній та обрядовій культурній традиції) – до форм, спрямованих на задоволення естетичних потреб. Хореографічні композиції створені і репрезентовані представниками молдовського етносу в Україні відображають унікальний досвід емігрантів кількох поколінь, а також пропонують глядачам неповторний танцювальний лексичний матеріал, оскільки сценічні танці створюються хореографами-постановниками з подвійною культурною ідентичністю, які, проживаючи в культурному середовищі України зберігають у власній свідомості національно-культурні особливості пращурів.

Діяльність колективів народного танцю в Україні, що зосереджена на репрезентації та популяризації молдавської танцювальної культури, є одним із прикладів транскультуралізму народно-сценічного танцю, посилюючи взаємодію між країнами. Так, у с. Орлівка Ренійської громади (Ізмаїл, Одеська обл.), що межує на півночі з Молдовою, танцювальні культурні традиції, на які здійснила вплив молдавська культура, отримали виявлення в діяльності народного танцювального колективу «Опинкуца» (художній кер. М. Александров). Виступи з репертуаром, побудованому на постановках молдовського народного танцю, колектив проводить як на сцені районного Будинку культури, так і під час різноманітних фестивалів на території України та європейських держав.

Серед інших назвемо фестиваль молдовської культури «*Cînt și joc la hora moldovenilor*» («Співаю і танцюю в молдовському хорі»), що проводиться за ініціативою та підтримкою обласного центру національних культур у м. Рені та Ренійського районного молдавського національно-культурного товариства «Ізвор» (заснований в 2006 р.) [13].

Загалом, серед колективів народного танцю в його програмі, зазвичай, беруть участь колективи не лише Ренійського, але й Ізмаїльського та Тарбунарського району, а також Чернівецької області, Румунії і Молдови. Так, у 2019 р. хореографічні композиції на основі лексики молдовського народного танцю були представлені народним ансамблем танцю «Гинереца» «Навчально-методичного центру закладів культури та спорту Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського р-ну Одеської обл. академічного українського музично-драматичного театру ім. В. Василька» (худ. кер. І. Марко), фольклорний ансамбль «Мугураший», танцювальний ансамбль «Глорія» (Лиманське) танцювальними ансамблями «Ватра Хорелор» (Молдова),

Транснаціональна хореографічна культура та професійна хореографічно-постановочна творчість являють різні системи мислення, які, водночас, співвідносяться між собою. При цьому особливе значення в історії танцювальної культури кожної країни набуває їх взаємодія на сучасному етапі, коли під впливом тенденцій суспільства ХХІ ст. закладають новаторські фундаментальні основи створення народно-сценічних постановок авторського типу, визначаються шляхи її подальшого розвитку, включно зі стилістичним та жанровими особливостями.

Аналізуючи представлені у репертуарі танцювальних колективів Ізмаїльського та ін. районів хореографічні композиції можна констатувати, що найбільш цікавими є постановки гібридного характеру (термін Х. Баби), що відображають різні етапи створення транскультурних форм в зоні контактів культур.

Висновки. Танець був і лишається своєрідним мостом, що долає межі між культурами. Сучасні постановки народно-сценічної хореографії в Україні сприяють культурному обміну між різними культурами, великою мірою завдяки тому, що хореографи-постановники надихаються багатими фольклорними традиціями, створюючи композиції, в яких поєднано елементи різних культур. Цей міжкультурний обмін збагачує танцювальну творчість, сприяючи культурному різноманіттю та взаєморозумінню. Багато постановок українського народно-сценічного танцю на сучасному етапі створюють простір для не лише для зближення різних епох та філософій, а й культур, в тому числі й молдавської танцювальної культури.

На сучасному етапі до репертуару українських ансамблів народно-сценічного танцю входить низка молдавських народних танців та авторські хореографічні композиції, в яких використано елементи

лексики автентичного молдавського танцю. Характерним для них є розширення жанрової лінійки та пошук кореляції між типами розгортання фольклорного танцювального матеріалу, з одного боку, та прийомами, напрацьованими в українській школі народно-сценічної хореографії, – з іншої. Відчувається переважання естетики фольклору, наслідком чого є властиве хореографічним композиціям варіантне оновлення та використання методів розвитку, що не руйнують жанрову і тематичну цілісність фольклорного взірця. Безпосередня філіація між авторськими народно-сценічними композиціями та їх прототипами, що репрезентовані в традиційній молдовській культурі, зумовили збереження сюжетних, образних, жанрових і тематичних особливостей.

Діяльність колективів народного танцю молдавського етносу в Україні, зосереджена на репрезентації та популяризації молдавської танцювальної культури є одним із прикладів транскультуралізму народно-сценічного танцю, посилюючи взаємодію між країнами.

Список використаної літератури

1. Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону: становлення та тенденції розвитку : автореф. дис... канд. миств. : 26.00.01 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2011. 18 с.
2. Василенко К. Український танець. Київ : ППКГК, 1997. 282 с.
3. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : АН УРСР, 1963. 235 с.
4. Дерда І. Музично-пісенна творчість як фактор взаємовпливу у духовній культурі молдаван і українців. *Русин.* 2010. № 2 (20). С. 135-141.
5. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Київ : Мистецтво, 1976. 285 с.
6. Квецко О. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть : дис. канд. миств. : 26.00.01 / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв, Київ, 2021. 249 с.
7. Котов В. Пшеничних М. Народно-сценічний танець як засіб естетичного виховання майбутніх учителів початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти.* 2018. № 8. С. 140–150.
8. Куценко С. Наратив фольклористичних досліджень народного танцю Центральної України. *Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв.* 2019. № 3. С. 279-282.
9. Медвідь Т. Збереження регіональної своєрідності народного танцю в нових соціокультурних обставинах. *Аркадія.* 2014. № 3. С. 47-51.
10. Сучасний стан забезпечення національно-культурних потреб представників молдавського етносу в Україні. *Аналітична зап. Нац. ін-т стратегічних досліджень.* 2013. URL : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/suchasniy-stand-zabezpechennya-nacionalno-kulturnikh-potreb-predstavnikov> (дата звернення : 17.05.2024).
11. Щур Л. Проблема збереження народної хореографічної культури України. «Мистецтво у нелінійному просторі» II Міжнар. наук.-практ. конф. / ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 286-289.
12. Щур Л. Б. Народна хореографічна культура Західного Поділля: трансформація та збереження танцювальної традиції: дис... канд. миств. : 26.00.01. Тернопіль, 2021. 371 с.
13. Guțu L. În Odessa s-a desfășurat cel de-al 12-lea Festival Internațional al Culturii Moldovenești «Cânt și Joc la hora Moldovenilor». URL : <https://diez.md/2018/10/23/odessa-s-desfasurat-cel-de-al-12-lea-festival-international-al-culturii-moldovenesti-cant-si-joc-la-hora-moldovenilor/> (дата звернення: 13.04.2024).
14. Reichardt D., Scego I. «Transculturalismo», in: *Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti – Decima Appendice, [former title: Parole del XXI Secolo], encyclopedic entry authored by Dagmar Reichardt and Igiaba Scego, encyclopedia edited by Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giovanni Treccani, vol. 2 («L-Z»), Rome, 2020. P. 649-652.*

Reference

1. Bigus O. O. Folk stage choreography of the Carpathian region: formation and development trends: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stup. kand. mystetstvoznavstva : 26.00.01 / Kyivskiy natsionalnyi universytet kultury i mystetstv. Kyiv, 2011. 18 s.
2. Vasilenko K. Ukrainian dance. Kyiv : YіPKHІK, 1997. 282 s.
3. Gumenyuk A. I. Folk choreographic art of Ukraine. Kyiv : AN URSR, 1963. 235 s.
4. Derda I. Musical and song creativity as a factor of mutual interaction between the spiritual culture of Moldovans and Ukrainians. *Rusyn.* 2010. № 2 (20). S. 135-141.
5. Zaitsev E. Fundamentals of folk stage dance. Kyiv : Mystetstvo, 1976. 285 s.
6. Kvetsko O. Choreographic culture of bojkis in the Carpathian region from the end of the 20th century to the beginning of the 21 st century: dys. kand. mystetstvoznavstva : 26.00.01 / Natsionalna akademiia kerivnykh kadriv kultury i mystetstv, Kyiv, 2021. 249 s.
7. Kotov V. Pshenichnykh M. Folk stage dance as an attractive method for future teachers of the cob school. *Profesionalizmpedahoha:teoretychni y metodychni aspekty.* 2018. № 8. S. 140–150.
8. Kutsenko S. Narrative of folklore studies of folk dance of Central Ukraine. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv.* 2019. № 3. S. 279-282.
9. Medvid T. Preservation of regional originality of folk dance in new socio-cultural circumstances. *Arkadiia.* 2014. № 3. S. 47-51.

10. The current state of ensuring the national and cultural needs of representatives of the Moldovan ethnic group in Ukraine. Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. 2013. URL : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/suchasniy-stan-zabezpechennya-nacionalno-kulturnikh-potreb-predstavnikov> (data zvernennia : 17.05.2024).

11. Shchur L. The problem of preserving the folk choreographic culture of Ukraine. "Mystetstvo u neliniinomu prostori" II Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia. TNPU im. V. Hnatiuka, 2023. S. 286-289.

12. Shchur L. B. Folk choreographic culture of Zahidny Podill: transformation and preservation of dance traditions: dys... kand. mystetstvoznavstva : spets. 26.00.01 – «Teoriia ta istoriia kultury». Ternopil, 2021. 371 s.

13. Guțu L. În Odessa s-a desfășurat cel de-al 12-lea Festival Internațional al Culturii Moldovenești „Cânt și Joc la hora Moldovenilor”. URL : <https://diez.md/2018/10/23/odessa-s-desfasurat-cel-de-al-12-lea-festival-international-al-culturii-moldovenesti-cant-si-joc-la-hora-moldovenilor/> (дата звернення : 13.04.2024)

14. Reichardt D., Scego I. «Transculturalismo», in: Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti – Decima Appendice, [former title: Parole del XXI Secolo], encyclopedic entry authored by Dagmar Reichardt and Igiaba Scego, encyclopedia edited by Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giovanni Treccani, vol. 2 («L-Z»), Rome, 2020. P. 649-652.

PECULIARITIES OF TRANSCULTURAL PROCESSES OF FOLK STAGE CHOREOGRAPHY: INFLUENCE OF MOLDOVAN DANCE CULTURE IN CHOREOGRAPHIC MYSTICISM IN UKRAINE

Tymchula Andrii – PhD in Art Studies, Senior Lecturer,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv,

Yatsenko Olha – Honored Artist of Ukraine, Associate Professor, Kyiv National
University of Culture and Arts, Kyiv

The article examines the aspect of transcultural processes that occur in folk stage choreography at the current stage. The peculiarities of the influx of Moldavian dance culture on the choreographic art in Ukraine through the prism of the peculiarities of transculturalism of folk stage choreography are explored. The choreographic performances presented in the repertoire of Ukrainian folk dance ensembles are analyzed and it is stated that the integration of current choreographers into Moldavian dance culture occurs in several directions: creation of choreography their composition with a variety of different elements characteristic of the vocabulary of Ukrainian and Moldavian folk dance; staging of folk stage compositions, which are entirely based on the vocabulary of Moldavian folk dance, author's choreographic compositions, in which the directors represent unique contemporary stylizations of authentic Moldavian folk dance in Combined with elements of different styles of choreographic art. The activity of folk dance groups of the Moldovan ethnic group of Ukraine is examined and their contributions to the development of intercultural mutuality are identified.

Key words: folk stage choreography, folk dance, Moldavian dance culture, transculturalism, choreographic mystique, dance vocabulary.

UDC 792.82(477) «195/199»

PECULIARITIES OF TRANSCULTURAL PROCESSES OF FOLK STAGE CHOREOGRAPHY: INFLUENCE OF MOLDOVAN DANCE CULTURE IN CHOREOGRAPHIC MYSTICISM IN UKRAINE

Tymchula Andrii – PhD in Art Studies, Senior Lecturer, Kyiv National
University of Culture and Arts, Kyiv,

Yatsenko Olha – Honored Artist of Ukraine, Associate Professor,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The purpose of the article is to reveal the influence of Moldovan dance culture on Ukrainian choreographic art through the prism of the peculiarities of transcultural processes of folk stage choreography.

Research methodology. An interdisciplinary approach is applied, according to which both general scientific (method of analysis and synthesis, historical, systematic, comparative method, etc.) and specially scientific (cultural and art history) research methods (cultural genre-stylistic, art history analysis, etc.) are involved. .

Scientific novelty. The peculiarities of the influence of the Moldovan dance culture on the choreographic art in Ukraine through the prism of the peculiarities of transculturalism of folk-stage choreography are studied. Choreographic productions presented in the repertoire of Ukrainian folk dance ensembles were analyzed and it was established that the appeal of modern choreographers-stagers to Moldovan dance culture takes place in several directions: the creation of choreographic compositions using individual elements characteristic of the vocabulary of Ukrainian and Moldovan folk dance; production of folk-stage compositions, which are completely based on the vocabulary of Moldovan folk dance, original choreographic compositions, in which the performers represent unique modern stylizations of authentic Moldovan folk dance in combination with elements of various styles of choreographic art. The activity of folk dance groups of the Moldovan ethnic group of Ukraine was considered and their contribution to the development of intercultural interaction was revealed.

Practical significance. The material expands information about the development of folk stage choreography in Ukraine at the current stage through the prism of the phenomenon of transculturalism.

Key words: folk stage choreography, folk dance, Moldavian dance culture, transculturalism, choreographic mystique, dance vocabulary.